

© Luc Daelhans

De trucs van de Turken

Wat denk je van een school vol leerlingen met Turkse roots? Dat het een probleemschool is? Het Lucernacollege wil het tegendeel zijn. De 700 leerlingen in Antwerpen, Brussel, Gent en Genk dragen een keurig uniform (ook de leraren!), je kunt er nagenoeg alleen aso volgen en wie geen Nederlands spreekt krijgt straf. “Wij willen onze leerlingen klaarstomen voor het hoger onderwijs.”

Wat zijn de trucs van de Turken?

De snoepautomaat van het Genkse Lucernacollege is leeg. “Tijdens de ramadan hoeven we onze leerlingen niet in verleiding te brengen”, lacht algemeen directeur Metin Özbel. Niet alle leerlingen volgen de ramadan. “We zijn geen islamschool. We volgen het principe en het leerplan van het gemeenschapsonderwijs: elke godsdienst of overtuiging kan. In onze Brusselse vestiging was er één zwart meisje dat katholieke godsdienst volgde. Geen probleem. En in Gent krijgt één leerling zedenleer. Turkse zakenlui financieren ons, maar voor het overige zijn we erkend en gesubsidieerd als een gewone Vlaamse vrije school.”

NEDERLANDS VERPLICHT

Godsdienst is niet de voornaamste bekommernis van het Lucernacollege, taal is dat wél. De Genkse directeur Özkan Çetin windt er geen doekjes om: “Waarom stromen er zo weinig allochtonen door naar het hoger onderwijs? Omdat hun Nederlands niet goed genoeg is.”

In het eerste jaar krijgen de leerlingen zeven uur Nederlands, twee uur meer dan in andere Vlaamse scholen. Elke lesdag begint met een kwartiertje verplicht lezen in een Nederlandstalig boek. De zesdejaars krijgen een extra uur academisch Nederlands: “De Universiteit

Hasselt zegt dat de helft van de nieuwe studenten (allochtoon én autochtoon) last heeft met het specifieke taalgebruik van colleges en cursussen aan de hogeschool of universiteit. We willen onze leerlingen die drempel nu al helpen overwinnen.”

‘DE’ LICHAAM

In het biologie-lokaal hangt een poster met de- en het-woorden uit het vakgebied: de energie, de natuur, de zee en het bos, het bloed, het lichaam. “Zo’n lijst hangt in elk vaklokaal. Leerlingen met Turks als moedertaal hebben altijd moeite met lidwoorden.” In de lessen maar ook daarbuiten is Nederlands de voertaal. “Wie toch Turks of een andere taal spreekt, krijgt straf. Meestal een stuk uit een Nederlandstalige krant samenvatten”, zegt directeur Özbel. “Dat is niet al te pedagogisch, maar voorlopig hebben we geen betere manier om leerlingen zoveel mogelijk Nederlands te laten spreken.”

OUDERCONTACT AAN HUIS

‘Succes is niet toevallig’, is de slogan van het Lucernacollege. De vestigingen in Brussel (90 leerlingen), Antwerpen (185), Gent (201) en Genk (305) trekken steeds meer volk. Ze komen vaak uit de hele provincie. Allochtone leerlingen en ouders zijn blijkbaar gevoelig voor de intenties van het Lucernacollege. “Vooral aan een intensief contact met ouders werken we hard”, zegt directeur Özbel:

“Een brief aan de ouders volstaat niet voor ons. We gaan altijd op huisbezoek. En een belletje naar huis vinden de meeste leerlingen al een belangrijk signaal. Ouders, school en leerlingen moeten alle drie even hard hun best doen. Dat leidt tot succes.”

LERAAR IN UNIFORM

Les economie. De leraar draagt een witte stofjas. Elke leraar draagt hier zo’n stofjas. Ook de leerlingen moeten een uniform aan, maar toch dragen geen twee leerlingen exact dezelfde tenue. Hoofddoeken zie je hier in alle maten en kleuren, ongeveer de helft van de meisjes draagt er één.

De Genkse school ligt op een boogschuit van de mijn van Winterslag. Die mijn is al twintig jaar dicht maar de kleinkinderen van de gastarbeiders zijn er nog. Zij doen het niet goed in onze scholen. Slechts zes procent van de allochtonen stroomt door naar het hoger onderwijs, tegenover vijftig procent van de autochtone leerlingen. Het Lucernacollege wil dat tij keren, door de talenten van Turkse leerlingen op te delven. “Wij zijn zes jaar geleden inderdaad gestart met de uitdrukkelijke bedoeling om Turkse of andere allochtone leerlingen de weg naar de hogeschool te tonen. Vandaar dat we enkel aso-richtingen en een sterke tso-handelsrichting aanbieden. Maar nu willen we ook autochtone leerlingen aantrekken. In Gent hebben we er toch al één.”

EXTRA INZET

Eenklassiekdeuntje–geenschoolbel!–galmt door de gangen. Middagpauze. In de lerarenkamer staan de tafels in een U-vorm. De jonge leraren kijken elkaar recht in de ogen. Slechts een kleine minderheid is zelf allochtoon (“de voorbeeldfunctie!”) en dat wil de school zo houden. Lerares Frans Evelien Piette eet haar boterhammen op: “Ik werk hier nu vier jaar. Op mijn 26ste ben ik al vakverantwoordelijke, dat betekent twee keer per maand vergaderen op woensdagnamiddag in Brussel.” De directeurs van de vestigingen in Genk, Gent, Brussel en Antwerpen vergaderen zelfs elke zondag. Hoort dat zo in een nieuwe school? Directeur Çetin vindt van wel: “Bij de sollicitaties zeggen we heel duidelijk dat we zoeken naar leraren die hun job als een schoolopdracht zien. Dat betekent lesgeven maar ook energie steken in extra projecten voor de vakoverschrijdende eindtermen of onze wetenschapsbeurs. Ook voor bijlessen moeten de leraren beschikbaar zijn op school.”

Als lerares Frans kan Evelien gemakkelijk in andere scholen aan de slag, waarom kiest ze dan voor het Lucernacollege? “Vertel ik aan mijn vroegere docenten dat ik in deze school werk dan verandert de toon van het gesprek onmiddellijk. Zij denken dat deze school geen toekomst heeft, dat je als vrouw misschien niet serieus genomen wordt in een allochtonenschool. Vooroordelen dus. Het is spannend

Succes is niet toevallig

(slogan Lucernacollege)

dat je in een beginnende school veel zelf kunt opstarten en tegelijk is dat een nadeel: er is geen structuur of ervaring om op terug te vallen.”

AMBITIE

Directeurs Çetin (28) en Özbel (29) lopen in vlotte kostuums door de gangen van de Genkse school. Beiden hebben een ingenieursdiploma en een getuigschrift pedagogische bekwaamheid. Jonge Turken met succes. De meeste van hun leerlingen hebben dezelfde hoge ambitie als hun directeurs. Dat beaamt Selin Misirli uit het vijfde jaar wetenschappen-wiskunde: “In mijn klas zitten vijf meisjes. Ze willen allemaal geneeskunde studeren.

De vijf jongens willen ingenieur worden.” Voor Selin is dit haar tweede jaar op het Genkse Lucernacollege: “In vergelijking met mijn vorige school is de afstand tussen de leraren en de leerlingen hier veel kleiner. De leraren helpen je ook meer. Dat apprecieer ik.” De school richt zich ook op de vrije tijd: sport, samen naar de bioscoop, muzieklessen organiseren om hen zo ook interesse voor de muziekacademie bij te brengen. Voor allochtonen niet vanzelfsprekend.

www.lucernacollege.be
reageren kan op www.klasse.be/forum

“Lucerna verdient geen scheef, maar een waakzaam oog”

“Jonge leerlingen worden in Turkse scholen en internaten geïndoctrineerd.”

Dat zegt een anonieme getuige op de Nederlandse televisie over door Turken opgerichte scholen en internaten in Nederland. Die klachten zijn er in Vlaanderen over het Lucernacollege allerminst. “Wél behoren de Nederlandse scholen en het Vlaamse Lucernacollege tot een wereldwijd netwerk rond de conservatieve imam Fethullah Gülen”, zegt Meryem Kanmaz.

Op de Nederlandse televisie omschrijven ze deze imam als een geestelijke leider met een verborgen agenda. Hij heeft zogezegd moderne ideeën, maar in feite wil hij de samenleving verregaand islamiseren. Volgens doctor Meryem Kanmaz, jarenlang als wetenschapper verbonden aan het Centrum voor Islam in Europa van de Universiteit Gent en nu journalist bij De Standaard, propageert Gülen wel degelijk een open en moderne islam: “Via de scholen proberen de volgelingen van Gülen een elite van moslims op te leiden. Daarnaast richten ze zich ook tot niet-moslims die de boodschap mee moeten helpen uitdragen.”

LICHT

Metin Özbel, algemeen directeur van het Lucernacollege: “Gülen is zeventig jaar. Als hij een verborgen agenda had, dan moest die al gekend zijn. Mijn sympathie voor hem heeft geen weerslag op de werking of het pedagogische project van de school. Gülen heeft geen pedagogisch project, maar staat voor interculturele dialoog.” Fethullah Gülen is de geestelijke leider van de Nurcu (spreek uit: noerdjoe). In het Turks betekent ‘nur’ ‘licht’, ‘nurcu’ is ‘de gemeenschap van het licht’. Dat het Latijnse ‘lucerna’ ook licht betekent, heeft daar volgens directeur Metin Özbel niets mee te maken.

NAAKTE MAN

Doctor Meryem Kanmaz begrijpt niet waarom zowel het Lucernacollege als andere Turkse verenigingen elke band met Fethullah Gülen blijven ontkennen: “Dat werkt contraproductief. Over de link hoeft je niet te discussiëren: die is er. Door te ontkennen wordt het vermoeden groter dat er iets mis is met de ideeën en de bedoelingen van Fethullah Gülen.” Bestempelt zij Gülen als gevaarlijk? “Nee.”

Ben Grob was tot vier jaar geleden directeur van het Lucernacollege: “Ik ben met een wrang gevoel vertrokken. Ik voelde me ‘de witte’ van dienst en moest na drie jaar vertrekken. Eerst was ik boos, nu is dat bekoeld. Over banden met Fethullah Gülen kan ik niet oordelen. Ooit was er een conflict over afbeeldingen van een naakte man en vrouw in een handboek biologie. Een lid van de raad van bestuur zag die liever verdwijnen. Dat heb ik kunnen tegenhouden. Volgens mij menen de initiatiefnemers van het Lucernacollege het goed. Vooral de leerlingen van het Lucernacollege verdienen het dat we hun school niet met een scheef, maar met een waakzaam oog bekijken.”